

Warszawa, 26 stycznia 2020 r.



**PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH**

Jan Nowak

DOL.401.23.2021.WL.MW.

SEKRETARIAT Z OJ SZEFA KAS
Lp. 02.175.31.0021
26.01.2021

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPS-WP.020.11.7.2021

Data wpływu 26.01.21

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Kancelaria Sejmu Rzeczypospolitej

Polskiej

ul. Wiejska 4/6/8

00-902 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 14 stycznia 2021 r. (znak:SPS-WP.020.11.3.2021), uprzejmie informuję, że do *rządowego projektu ustawy o służbie zagranicznej* - Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych z punktu widzenia przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.)¹, zwanego dalej rozporządzeniem 2016/679 - **przedstawia następujące stanowisko.**

Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych dziękuje Panu Ministrowi za przedstawienie niniejszego projektu do zaopiniowania, gdyż nie był on przedstawiony organowi właściwemu w sprawie ochrony danych osobowych na wcześniejszych etapach procesu legislacyjnego. Jednocześnie wyjaśnić wypada, że – ze względu na krótki czas od wpłynięcia projektu do Urzędu Ochrony Danych Osobowych dnia 20 stycznia br. - nie było możliwe zaopiniowanie

¹ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018 r., s. 2.

Urząd Ochrony
Danych Osobowych
ul. Stawki 2
00-193 Warszawa

tel. 22 531-03-88
fax 22 531-03-99
www.uodo.gov.pl

projektu, który był procedowany i uchwalony na Posiedzeniu Sejmu RP w dniach 20-21 stycznia br.

Istotne jest tymczasem wskazanie, że prawem i obowiązkiem organu właściwego do spraw ochrony danych osobowych, wynikającym z obowiązujących przepisów, jest zapewnienie roli doradczej m.in. w procesie tworzenia prawa z zakresu przetwarzania danych osobowych, eksperckie wsparcie w zakresie działań, w szczególności skupiających się na tworzeniu przepisów prawa, podejmowanych w przedmiotowym zakresie. Organ właściwy w sprawie ochrony danych osobowych doradza w sprawie aktów prawnych w zakresie w jakim mogą one mieć wpływ na prawa i wolności osób fizycznych w związku z przetwarzaniem ich danych (por. art. 57 ust. 1 lit. c) rozporządzenia 2016/679), a zgodnie z prawem krajowym założenia i projekty aktów prawnych dotyczące danych osobowych są przedstawiane do zaopiniowania Prezesowi Urzędu (art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych).

Organ właściwy w sprawie ochrony danych osobowych w pierwszej kolejności zwraca uwagę, że regulacja ustawowa dotycząca przetwarzania danych osobowych powinna określać w sposób wyraźny **cel oraz zakres przetwarzanych danych osobowych, zasady ich przetwarzania na potrzeby regulacji w zakresie odpowiadającym zasadom przetwarzania danych określonym w art. 5 rozporządzenia 2016/679, okres przez jaki dane mają być przetwarzane**, w tym przechowywane, sposób postępowania z danymi tak by przetwarzanie odbywało się zgodnie z zasadami bezpieczeństwa (poufności i integralności), w tym po wygaśnięciu celu przetwarzania, zasady dostępu do tych danych oraz krąg osób czy podmiotów uprawnionych do przetwarzania danych osobowych.

Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych poddaje pod rozagę Projektodawcy art. 35 ust. 1 rozporządzenia 2016/679, który reguluje obowiązek dokonania – m.in. w związku z tworzeniem przepisów regulujących operację lub zestaw operacji przetwarzania – **ocenę skutków dla ochrony danych, tj. planowanych operacji przetwarzania dla ochrony danych osobowych, tj. wpływu projektowanych rozwiązań na prawo do prywatności oraz prawo do ochrony danych osobowych (art. 35 ust. 10)**. Taka ocena skutków ochrony danych powinna być dokonywana ze względu na rodzaj przetwarzania, w szczególności następujący przy użyciu nowych technologii, ale także gdy charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania z dużym prawdopodobieństwem mogą powodować wysokie ryzyko naruszenia praw lub wolności osób. Należy wykazać niezbędność przetwarzania określonych kategorii danych osobowych we wskazanym konkretnie celu i zakresie. Uzasadnionym jest by ocena skutków dla ochrony danych była dokonywana już w ramach oceny skutków regulacji w związku z przyjmowaniem określonej podstawy prawnej przetwarzania danych. Dokonanie przez ustawodawcę

prawkłowej oceny i wypracowanie przepisów szczegłolnych uwzględniających stosowanie ogólnego rozporządzenia o ochronie danych może zastąpić dokonywanie takiej oceny przez podmioty stosujące / wykonujące następnie tak ustalone przepisy (administratorów – wykonawców norm). Jest to istotne z punktu widzenia podmiotów mających obowiązek stosować projektowane przepisy po ich wejściu w życie – należy zapewnić im przejrzystą i zupełną regulację prawną, celem wyeliminowania wątpliwości co do tego m.in. jakie dane, w jakiej sytuacji i jakim celu przetwarzać, komu i w jakim celu je udostępniać oraz jak długo je przetwarzać.

Jasne i przejrzyste rozpisanie celów i sposobów przetwarzania danych osobowych w przepisach prawa jest także niezbędne, aby osoby, których dane dotyczą miały świadomość, kto, w jakim zakresie, w jaki sposób, w jakich celach oraz przez jaki okres przetwarza dotyczące ich informacje.

Art. 9 ust. 2 pkt 5-6 bardzo ogólnie odnosi się do przetwarzania danych osobowych, wskazując, że Szef Służby Zagranicznej: „*przetwarza dane osobowe członków służby zagranicznej oraz zbiera, wykorzystuje i przetwarza inne informacje w celu realizacji ustawowych zadań*” (pkt 5) oraz „*zbiera i przetwarza szczegłolowe dane o stanie zatrudnienia i wynagrodzeniach członków służby zagranicznej*” (pkt 6).

Szef Służby Zagranicznej został wskazany w projekcie ustawy jako organ, który *przetwarza dane osobowe oraz zbiera i przetwarza szczegłolowe dane o stanie zatrudnienia i wynagrodzeniach członków służby zagranicznej* członków służby zagranicznej, jednakże nieokreślone zostały w przedmiotowym projekcie role i obowiązki – w odniesieniu do celów przetwarzania, operacji (zestawów operacji) przetwarzania – Szefa Służby zagranicznej oraz ewentualnie innych podmiotów przetwarzających dane osobowe członków służby zagranicznej. Nie zostały mocą projektowanych przepisów przypisane role podmiotów biorących udział w procesie/procesach przetwarzania danych podmiotów oraz podmiotów pozyskujących informacje/dane w związku z przetwarzaniem danych.

Rola administratora – odpowiedzialnego za cele i sposoby przetwarzania danych osobowych - ma kluczowe znaczenie w stosowaniu przepisów rozporządzenia 2016/679, ponieważ to administrator jest adresatem obowiązków wynikających z tego aktu prawnego. Odpowiada on m.in. za zgodność przetwarzania z zasadami określonymi tymi przepisami, w tym art. 5 rozporządzenia 2016/679; za realizację praw osób, których dane dotyczą, wynikających z przepisów art. 13 i 14, 15–22 rozporządzenia 2016/679, a także jest obciążony pełną odpowiedzialnością za zgodne z prawem przetwarzanie danych, które prowadzi samodzielnie, lub które prowadzone jest w jego imieniu (motyw 74).

Zarówno przepisy projektu, jak również informacje zawarte w uzasadnieniu projektu, nie wskazują także katalogu danych osobowych przetwarzanych na potrzeby realizacji przepisów projektu ustawy.

Wszystkie te kwestie wymagają dookreślenia.

Wątpliwości powoduje sformułowanie zawarte w **art. 9 ust. 2 pkt 5** wskazujące, że przetwarzanie danych osobowych członków służby zagranicznej odbywa się „w celu realizacji zadań ustawowych”, które jest w ocenie organu nadzorczego zbyt ogólne. Należy tę kwestię doprecyzować ze wskazaniem jakie podmioty będą przetwarzać określone kategorie danych osobowych oraz w jakim konkretnie celu/celach będą to czynić.

Projektodawca nie wskazał okresu (okresów) przechowywania danych osobowych odpowiadających celowi (celom) ich przetwarzania. Zgodnie z art. 5 ust. 1 lit. e) rozporządzenia 2016/679 dane osobowe powinny być przechowywane w formie umożliwiającej identyfikację osoby, której dane dotyczą, przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne do celów, dla realizacji których dane te są przetwarzane. Ustalenie okresu retencji danych osobowych jest więc uzależnione od celu, dla jakiego dane osobowe są przetwarzane. Po zakończeniu przetwarzania, dane powinny zostać usunięte, zanonimizowane lub też przekazane podmiotowi uprawnionemu ustawowo do ich przejęcia od administratora.

Wszelkie procesy przetwarzania danych osobowych powinny wprost wynikać z przepisów o ochronie danych osobowych, z uwzględnieniem zasad wynikających z art. 5 rozporządzenia 2016/679.

Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych zwraca uwagę na **art. 10 ust. 1 ustawy** dotyczący żądania Szefa Służby Zagranicznej od dyrektora generalnego urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zagranicznych „informacji, dokumentów i sprawozdań okresowych”. Konieczne jest doprecyzowanie czy wskazane informacje będą zawierać dane osobowe, a jeśli tak, należy dookreślić ich zakres.

Wątpliwości organu nadzorczego budzi ponadto **art. 11 ust. 1 pkt 7 ustawy** zawierający wymaganie, że Szefem Służby Cywilnej może być osoba, która cieszy się nieposzlakowaną opinią – w ocenie Prezesa UODO projektowany przepis wymaga uzupełnienia w jaki sposób ta kwalifikacja będzie weryfikowana (na podstawie jakich informacji/dokumentów, z jakich źródeł pochodzących). Tożsama uwaga dotyczy **art. 14 pkt 6 ustawy**, z którego wynika, że dyplomata zawodowym może być osoba, która posiada zdolność fizyczną i psychiczną do długotrwałej służby w placówkach zagranicznych, w warunkach wymagających szczególnej dyscypliny i dyspozycyjności – w opinii organu nadzorczego należałoby wskazać, na podstawie jakich informacji będzie następować weryfikowanie tych zdolności. Podobnie - w **art. 17 pkt 6** - w

odniesieniu do pracownika zagranicznego oraz w art. 19 pkt 5 w odniesieniu do pracownika krajowego, jak również w art. 31 ust. 1 pkt 6 w przypadku nadawania stopnia dyplomatycznego należałoby doprecyzować te kwestie.

Prezes UODO wskazuje, że niezbędne jest doprecyzowanie przepisów projektu o powyższe zagadnienia, biorąc w szczególności pod uwagę brzmienie art. 5 ust 1 lit c) rozporządzenia 2016/679, w myśl którego dane osobowe muszą być adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane („minimalizacja danych”). Ponadto projekt nie zawiera regulacji dotyczącej systemu, w którym będą przetwarzane dane osobowe - brak jest informacji czy taki system będzie tworzony na potrzeby realizacji zadań związanych z przetwarzaniem danych osobowych. Warto dodać, że dokumentacja i wynikający z niej zasób informacji o charakterze osobowym musi podlegać odpowiednim zabezpieczeniom, co również nie zostało określone w przepisach projektu ustawy.

Uzasadnionym byłoby wyodrębnienie rozdziału (ewentualnie artykułu) w projekcie ustawy, który regulowałby kwestie związane z przetwarzaniem danych osobowych.

Uwzględnienie powyższych kwestii przyczyniłoby się do stworzenia przepisów czyniących zadość przepisom o ochronie danych osobowych, zapewniających stosowanie rozporządzenia 2016/679.

Z poważaniem,

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Danych Osobowych
Dyrektor Departamentu
Orzecznictwa i Legislacji
Monika Krasieńska

/- dokument w postaci elektronicznej podpisany
kwalifikowanym podpisem elektronicznym/